

Loiz Mekmaster Bižol

***VORSKA
IGRA***

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Lois McMaster Bujold

THE VOR GAME

Copyright © Lois McMaster Bujold 1990

Translation Copyright © 2014 za srpsko izdanje, LAGUNA

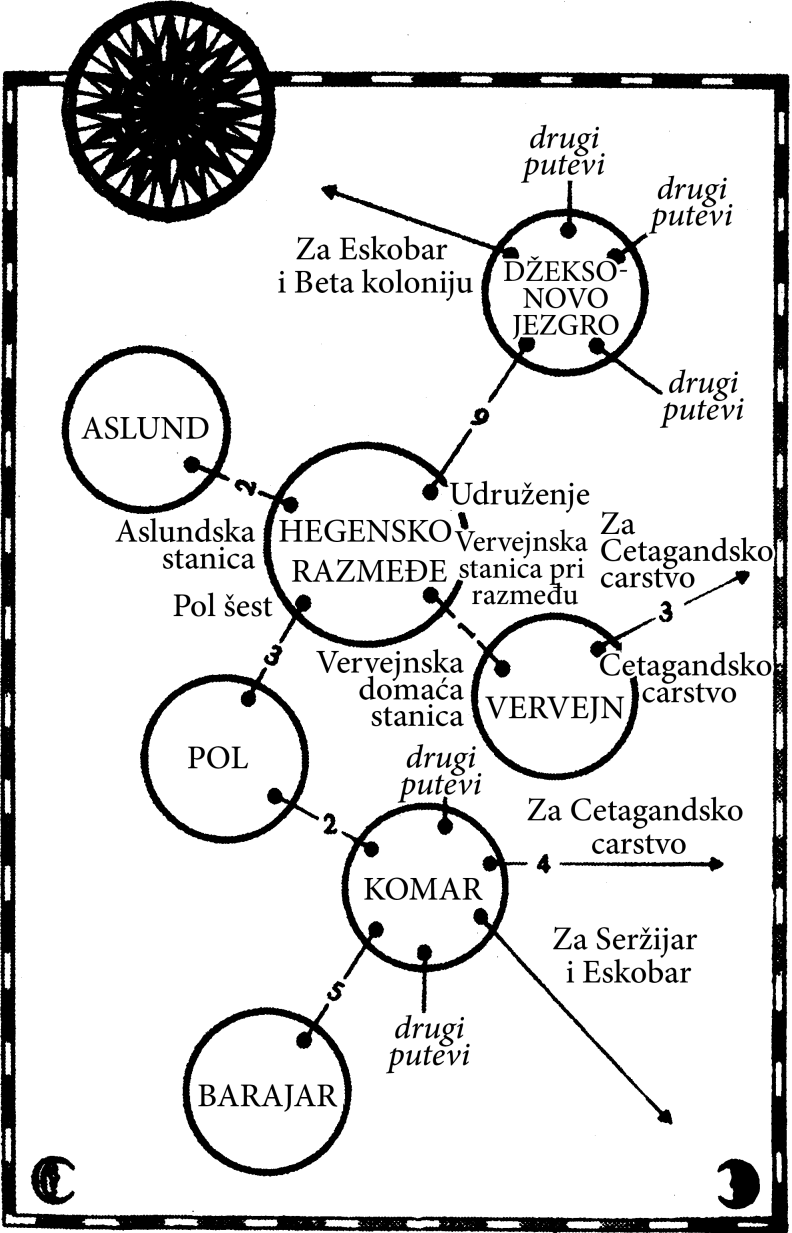
Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mami.

*Takođe, zahvaljujem Čarlsu Maršalu za opise
arktičkog inženjeringa iz prve ruke i Vilijamu
Melgardu za opaske o ratu i ratnim igrama.*

Prvo poglavlje

„Rasporedili me na brod!“, pobjedonosno se smejuljio zastavnik, četvrti u redu ispred Majlsa. Dok je očima preletao naređenja, lice mu se ozarilo od likovanja, a plastična folija u rukama blago mu je podrhtavala. „Biću mlađi oficir naoružanja na carskoj krstarici *Komodor Vorhalas*. Odmah treba da se javim na dužnost na kosmodrom u bazi Teneri radi prevoza kroz orbitu.“ Pošto ga neko značajno bocnu prstom, on se pomeri – uz krajnje nevojničko pocupkivanje – s puta sledećem u redu, još zviždućuci kroza zube ispod glasa.

„Zastavnik Ploz.“ Dok je palcem i kažiprstom lagano dizao pošiljku, postariji narednik za šalterom uspevao je u isto vreme da izgleda i nadmoćno i kao da se dosađuje. Koliko li već dugo ovo radi na Carskoj vojnoj akademiji?, pitao se Majls. Koliko mu se stotina – hiljada – mladih oficira, u ovom prvom, savršenom trenutku svoje karijere, prošetalo pred ravnodušnim očima? Počnu li posle nekoliko godina svi da izgledaju isto? Iste nove-novcijate zelene uniforme. Visoki

okovratnici naoružani istim sjajnim plastičnim pravougao-
nicima – obeležjima blistavog, tek stečenog čina. Iste žudne
oči, isti odrešiti diplomci najelitnije škole u carskoj službi,
glave prepune snova o sjajnoj budućnosti u vojsci. *Ne samo
da marširamo u sutrašnjicu već jurišamo.*

Ploz se skloni u stranu, pritisnu palac na skenerski zatva-
rač, pa i sam otvori koverat.

„Šta kaže?“, reče Ivan Vorpatril ispred Majlsa u redu.
„Nemoj da nas držiš u neizvesnosti.“

„Jezička škola“, kaza Ploz, koji je još čitao.

Ploz je već savršeno govorio sva četiri barajarska maternja
jezika. „Kao student ili nastavnik?“, raspitivao se Majls.

„Student.“

„A, vidiš. Dakle, biće da su galaktički jezici u pitanju.
Posle će te obaveštajci tražiti za sebe. Sigurno te čeka puto-
vanje van planete“, reče Majls.

„Ne mora da znači“, reče Ploz. „Mogu samo da me str-
paju tamo negde, u neku betonsku kocku, da programiram
prevodilačke kompjutere dok ne oslepirim.“ Ipak, oči su mu
se caklile od nade.

Majls mu dobrodušno nije skrenuo pažnju na prvu i
osnovnu manu rada za obaveštajnu službu – činjenicu da
završiš radeći za šefa Carske službe bezbednosti, Simona
Ilijana, čoveka koji pamti sve. No možda s Plozovim činom
i ne nalećeš na zajedljivog Ilijana.

„Zastavnik Lubačik.“

Lubačik je bio gotovo najrevnosniji – drugi po revnosti
zapravo – čovek kog je Majls ikad upoznao; stoga se Majls nije
nimalo iznenadio kad je Lubačik otvorio koverat i zagrcnuo
se: „CB. Viši kurs bezbednosti i protivatentatskih mera.“

„A, škola za dvorske stražare“, reče Ivan sa zanimanjem,
vireći Lubačiku preko ramena.

„To je poprilična čast“, primeti Majls. „Ilijan obično za đake bira ljude koji su dvadeset godina u službi i imaju nizove i nizove ordenja.“

„Možda je car Gregor zamolio Ilijana da mu dodeli nekog vršnjaka“, pretpostavi Ivan, „da malo razbije monotoniju. Od onih zboranih fosila kojima ga Ilijan okružuje i mene bi spopali napadi depresije. Lubačik, ne odaj da imaš smisao za humor, istog časa će zaključiti da nisi podoban.“

Ako je tako, Lubačiku ne preči premeštaj, razmišljao je Majls.

„Hoću li stvarno susresti cara?“, upita Lubačik. Uzrujano je pogledao u Majlsa i Ivana.

„Verovatno ćeš ga svakog dana gledati kako doručkuje“, kaza Ivan. „Jadničak.“ Misli li na Lubačika ili na Gregora? Sigurno na Gregora.

„Vi, vorski svet – vi ga poznajete; kakav je?“

Majls se umeša pre nego što je sjaj u Ivanovim očima uspeo da se otelotvori u vidu neke neslane šale. „Vrlo je neposredan. Lepo ćete se slagati.“

Lubačik ode, donekle, kako se činilo, ohrabren; opet je iščitavao foliju.

„Zastavnik Vorpatril“, otpevuši narednik. „Zastavnik Vorkosigan.“

Visoki Ivan podigao je svoj paketić i Majls svoj, pa su se zajedno s dvojicom drugara, sklonili s puta.

Ivan otvori koverat. „Pazi, pazi. Carski štab u Vorbar Sultani. Čisto da se zna, biću ađutant komodoru Žolifu, u Izvršnom.“ Naklonio se, pa okrenuo foliju na drugu stranu. „Zapravo, počinjem od sutra.“

„U“, reče zastavnik kog su rasporedili na brod; još je malčice poskakivao. „Ivan postaje *sekretarica*. Samo pazi da ti general Lamic ne naredi da mu sedneš u krilo, čujem da je...“

Krajnje prijateljski, Ivan mu pokaza nešto nepristojno. „Zavist, najčistija zavist. Moći ću da živim kao civil. Radiću od sedam do pet, imaću sopstveni stan u gradu – tamo gore, na tom tvom brodu, neće biti devojaka, čisto da ti skrenem pažnju.“ Ivanov glas bio je ujednačen i vedar, i samo u očima nije uspevao sasvim da prikrije razočaranje. I Ivan je želeo da ga rasporede na brod. Svi su to hteli.

Majls isto. *Da me rasporede na brod. Kasnije da dobijem zapovedništvo, kao moj otac, njegov otac, njegov, njegov...* Želja, molitva, san... Oklevao je – radi samoobuzdavanja, iz straha, da bi rastegao tu blistavu nadu još jedan dug trenutak. Pritisnuo je palac o skenerski zatvarač i polako i precizno otvorio koverat. Jedan jedini listić folije, nekoliko putnih karata... Nehajno je odugovlačio samo jedan malecni časak, koliko mu je trebalo da pojmi kratki pasus pred očima. Stajao je, ukočen od neverice, pa opet počeo da čita s vrha.

„Šta kaže, bato?“ Ivan baci pogled naniže, Majlsu preko ramena.

„Ivan“, progurca Majls, „je l' mene spopao napad amnezije ili zapravo na kursu prirodnih nauka nikad nismo imali predavanja iz meteorologije?“

„Petodimenzionalnu matematiku, da. Ksenobotaniku, da.“ Odsutno, Ivan se češkao po glavi koja ga je nekad bolela od svega toga. „Geologiju i procenu terena, da. Ej, na prvoj godini smo imali avijatičarsku meteorologiju.“

„Da, ali...“

„Dobro, šta su ti ovog puta smestili?“, upita Ploz, očigledno spreman da po potrebi uruči čestitke ili ga obaspe saosećanjem.

„Dodelili su mi mesto glavnog meteorološkog oficira u bazi Laskovski. Gde je baza Laskovski, koji moj? Nikad čuo za nju!“

Uz iznenadan zloban kez narednik za šalterom diže pogled. „Ja jesam, gospodine“, iznese. „Nalazi se na izvesnom ostrvu Kiril, tamo gore, blizu arktičkog kruga. Baza za zimsku obuku pešadije. Zelembači je zovu Logor većitog leda.“

„Pešadije?“, reče Majls.

Ivan diže obrve, pa se namršti na Majlsa. „Pešadija? Ti? To nema nikakvog smisla.“

„Ne, nema“, reče Majls jedva razgovetno. Zapljusnu ga hladna svest o sopstvenim telesnim nedostacima.

Godine i godine zagonetnih medicinskih mučenja skoro su uspele da isprave ozbiljne nepravilnosti u razvoju od kojih je na rođenju Majls umalo umro. Umalo. Sklupčan poput žabe kao beba, sada je stajao gotovo uspravno. Kostii nalik na kredu, trošne kao talk, postale su skoro snažne. Ranije spečen kao malecni homunkul*, sada je dosezao skoro metar i po visine. Na kraju je bilo „ili-ili“ između dužine i snage kostiju, i doktor je i dalje smatrao kako je poslednjih petnaest centimetara visine bilo greška. Majls je konačno dovoljno puta izlomio noge da se složi s njim, ali tada je bilo kasno. Ali nije on mutant, nije... više skoro da i nije bilo važno. Ako mu samo dozvole da u carevoj službi upotrebi svoje vrline, nateraće ih da zaborave na slabosti. To je bio prećutni dogovor.

U carskoj službi sigurno postoji hiljadu radnih mesta na kojima njegov čudan izgled i skrivena krhkost nisu važni ni koliko za crno ispod nokta. Recimo ađutant, ili prevodilac u obaveštajnoj službi. Pa čak i oficir naoružanja na brodu, gde bi nadgledao kompjutere. Takav je bio prećutni dogovor, sigurno. Ali pešadija? Neko tu nešto muti. Ili je došlo do

---

* Homunkul – prema verovanju alhemičara, malo biće nalik čoveku dobijeno alhemijskim postupkom. (Prim. prev.)

greške. Ne bi bio prvi put. Oklevao je časak, stiskajući foliju u šakama, pa se zaputio ka vratima.

„Gde si pošao?“, upita Ivan.

„Kod majora Sesila.“

Kroz napućene usne Ivan ispusti vazduh. „A, je li? Srećno ti bilo.“

Da li je to narednik za šalterom, dok je saginjao glavu da pregleda sledeću hrpu pošiljaka, prikrio malecni osmeh? „Zastavnik Draut“, prozva. Red se opet pomeri za jedan.

Kad je Majls ušao u kancelariju i salutirao, major Sesil se jednim kukom naslanjao na činovnikov radni sto i savetovao se s njim o nečemu na vid-snimku.

Major Sesil baci pogled ka Majlsu, pa na hrono. „A, manje od deset minuta. Dobio sam opkladu.“ I major je salutirao Majlsu, a činovnik je s kiselim osmehom iz džepa izvukao svežnjić novca, izvadio jednu marku i bez reči je predao pretpostavljenom. Majorovo lice samo površno je delovalo kao da mu je zabavno; klimnuo je glavom ka vratima i činovnik istrže foliju koju mu je mašina upravo izbacila i izade iz prostorije.

Major Sesil je imao pedesetak godina i bio je vitak, sabran i pronicljiv. Veoma pronicljiv. Iako se nije zvanično vodio kao šef osoblja – takvi administrativni poslovi pripadaju oficirima višim po činu – Majls je odavno primetio da konačne odluke ovde donosi Sesil. Kroz Sesilove ruke prolazilo je, ako ništa, svako nameštenje za svakog diplomca Akademije. Majlsu se uvek činio otvoren i pristupačan, a nastavnik i naučnik u njemu odnosili su prevagu nad oficirom. Smisao za humor bio mu je jednak i ispoljavao se retko, a on sam je

bio žestoko posvećen dužnosti. Majls je oduvek imao u njega poverenja. Do sada.

„Gospodine“, poče on. Iznervirano je podigao naređenja. „Šta je ovo?“

Dok je stavljaio novčanicu u džep, Sesilu su se oči još caklile od sopstvene šale. „Vorkosigane, hoćeš da ti ih pročitam?“

„Gospodine, nisam siguran u ispravnost...“ Majls se zastavi, ugrize se za jezik, pa poče iz početka. „Imam nekoliko pitanja u vezi s naređenjima koja sam dobio.“

„Meteorološki oficir u bazi Laskovski“, odrecitova major Sesil.

„Dakle, nije... neka greška? Dobio sam pravi koverat?“

„Ako to piše, onda jesi.“

„Jeste li ... svesni da su jedina predavanja iz meteorologije koja sam slušao bila iz avijatičarske meteorologije?“

„Jesam.“ Major nije odavao ništa.

Majls zastade. Sesil je poslao činovnika napolje – dakle razgovor treba da bude iskren. „Je l' ovo neka kazna?“ *Šta sam ti to uradio?*

„Zaboga, zastavniče“ – Sesilov glas bio je uglađen – „to je savršeno normalno nameštenje. Jesi li očekivao nešto izvanredno? Posao mi je da spajam zahteve za osobljem s raspoloživim kandidatima. Poneko mora da popuni svako mesto.“

„Ovo je mogao da popuni svaki diplomac tehničke škole.“ S mukom, Majls je uspevao da ne reži, i ispravio je skvrčene prste. „I bolje nego ja. Ne treba vam za to pitomac Akademije.“

„Tako je“, složi se major.

„Zašto, onda?“, prasnu Majls. Progovorio je glasnije nego što je nameravao.

Sesil uzdahnu i uspravi se. „Zato što sam primetio dok sam te posmatrao, Vorkosigane – a znaš vrlo dobro da ni na

koga ko je prošao ovim hodnicima, ako se izuzme sam car Gregor, nismo motrili tako pomno...“

Majls kratko klimnu glavom.

„Primetio sam da si, uprkos briljantnosti na nekim poljima, pokazao i izvesne hronične slabosti. I ne govorim o tvojim fizičkim problemima, za koje su svi osim mene mislili da će ti doći glave pre nego što prva godina istekne – bio si zapanjujuće razuman kad su oni u pitanju...“

Majls slegnu ramenima. „Bol boli, gospodine. Ne družim se s njim.“

„Odlično. Ali tvoj najpodmukliji hronični problem nalazi se na polju... kako tačno da se izrazim... podređenosti i poslušnosti. Previše se prepireš.“

„Nije tačno“, počeo Majls uvređeno, pa začepi.

Sesil mu se iskezi na tren. „Upravo. Uz dodatak prilično nesnosne navike da se prema nadređenim oficirima odnosiš kao prema, ovaj...“ Sesil zastade, očigledno opet u potrazi za pravom rečju.

„Sebi ravnima?“, nagađao je Majls.

„Stoci“, ispravi ga Sesil odmereno. „Koji možeš da sateraš gde ti padne na pamet. Vorkosigane, ti si manipulator *par excellence*. Proučavam te već tri godine, i zapanjen sam kako se snalaziš u bilo kojoj grupi. Bio ti vođa ili ne, nekako se uvek u delo sprovodi tvoja ideja.“

„Zar sam bio... toliko nepristojan, gospodine?“ Majlsu je bilo hladno u želucu.

„Naprotiv. Kad se poreklo uzme u obzir, pravo je čudo što tako dobro kriješ tu svoju malu, ovaj, nadmenu crtu. Ali, Vorkosigane“ – Sesil konačno zađe u odistinsku ozbiljnost – „Carska akademija ne predstavlja celu Carsku vojnu službu. Ovde si zadobio poštovanje sadruga jer je ovde mozak na prvom mestu. Prvog su te birali za svaki strateški tim iz istog

---

razloga što su te za svako takmičenje u fizičkim sposobnostima birali poslednjeg – naše mlade nade žele da pobeđu. Svakog puta. Po svaku cenu.“

„Gospodine, ako hoću da preživim, ne mogu da budem običan.“

Sesil nakrivi glavu. „Slažem se. Ali svejedno, nekada moraš da naučiš i kako se zapoveda običnim ljudima. I kako je to kad oni zapovedaju tebi!

Vorkosigane, nije ovo kazna, i nije to moj smisao za humor na delu. Od mojih odluka mogli bi zavisiti ne samo životi oficira-poletaraca već i nevinih ljudi kojima ih natovarim na grbaču. Ako ozbiljno pogrešim u proračunima, ako nekoga precenim kad je posao u pitanju ili ga pogrešno prosudim, ne dovodim u opasnost samo njega već i one oko njega. E, sad, za šest meseci (plus nepredviđeni produžeci), Carsko orbitalno brodogradilište završiće *Princa Serža*.“

Majlsu zastade dah.

„Baš tako.“ Sesil klimnu glavom. „Najnoviji, najbrži, najsmrtonosniji brod koji je njegovo carsko veličanstvo ikad otisnulo u svemir. I najdalekosežniji. Otisnuće se, i ostaće tamo negde, duže nego što nam je ikad ranije išta ostalo tamo negde. Iz toga sledi da će svi na brodu duže nego ikad ranije neprekidno sedeti jedni drugima na glavi. Ovog puta vrhovna komanda zapravo obraća pažnju na psihološke profile. Za promenu.

Sad slušaj.“ Sesil se nagnu napred. I Majls isto, nagonski. „Ako si samo šest meseci u stanju da ne praviš belaja na usamljenom položaju, negde bogu iza nogu – da ne okolišam, ako pokažeš kako možeš da podneseš Logor večitog leda, prihvaću da si u stanju da izađeš na kraj sa svim što ti Carska služba podmetne. I podržaću ti molbu za premeštaj na

---

Princa. Ali ako zabrljaš, ni ja niti ma ko drugi nećemo moći da ti pomognemo. Zastavniče, parola 'snađi se'."

Parola: leti, pomisli Majls. *Ja hoću da letim.* „Gospodine... kolika je to zapravo rupčaga?"

„Ne bih da ti stvaram predrasude, zastavniče Vorkosigane“ , reče Sesil smerno.

Volim i ja vas, gospodine. „Ali... pešadija? Moja fizička ograničenja... neće me ona sprečiti da služim vojsku ako ih budu uzimali u obzir, ali ne mogu se praviti da ne postoje. Isto tako mogu da skočim sa zida i odmah se izlomim – da ne gubimo vreme.“ *Zašto su me, koji klinac, pustili da tri godine zauzimam mesto na najskupljim predavanjima na Barajararu ako su nameravali da me odmah ubiju?* „Oduvek sam pretpostavljao da će biti uzeta u obzir.“

„Zastavniče, meteorološki oficir je struka tehničke prirode“, težio ga je major. „Niko neće probati da ti na grbaču natovari ceo vojnički ranac i sravni te sa zemljom. Sumnjam da bi ijedan oficir u carskoj službi od sopstvene volje odabrao da objašnjava admiralu tvoje mrtvo telo.“ Glas mu postade malčice hladniji. „To ti je sad jedini spas. Mutante.“

Sesil nije imao predrasuda, samo ga je iskušavao. Uvek ga je iskušavao. Majls nakrivi glavu. „Kao što ću možda ja biti spas mutantima koji dođu posle mene.“

„Ukopčao si to, a?“ Sesilove oči, sa izrazom neznatnog odobravanja, iznenada kao da su nešto vagale.

„Pre više godina, gospodine.“

„Hm.“ Sesil se malčice osmehnu, odgurnu se od stola, priđe i pruži ruku. „Srećno ti bilo, onda, lorde Vorkosigane.“

Majls se rukova s njim. „Hvala, gospodine.“ Presložio je svežanj putnih dokumenata.

„Gde ćeš prvo?“, upita Sesil.

Opet ga kuša. Majku mu, verovatno mahinalno. Majls dade neočekivan odgovor. „Do arhive Akademije.“

„Vidi, vidi!“

„Da presnimim vojni meteorološki priručnik. I dodatni materijal.“

„Odlično. Kad smo kod toga, prethodnik ti ostaje u službi nekoliko nedelja, dok ne završi tvoju obuku.“

„Gospodine, neopisivo mi je drago što to čujem“, reče Majls iskreno.

„Zastavniče, ne trudimo se da učinimo ovo nemogućim.“

Samo da vrlo otežamo. „I to mi je drago, gospodine.“ U znak oprostaja Majls je salutirao, gotovo kao podređeni.

Poslednju etapu puta do ostrva Kiril Majls je prešao u velikom, automatizovanom šatlu za vazdušni prevoz tereta, zajedno s rezervnim pilotom, koji se dosađivao, i osamdeset tona zaliha. Usamljeno putovanje mahom je proveo u grozničavom bubanju svega i svačega o vremenskim prilikama. Pošto se, zahvaljujući mnogim satima kašnjenja na dve stanice za utovar, raspored letenja ubrzano remetio, shvatio je – i zbog toga mu je laknulo – da je sa učenjem stigao dalje nego što je očekivao; a onda je šatl uz brujanje sleteo u bazu Laskovski.

Vrata tovarnog odeljka se otvoriše i propustiše unutra vodenkastu svetlost sunca, koje se šunjalo negde duž obzorja. Usred žarkog leta, vetar je bio nekoliko stepeni iznad nule. Majls je prvo ugledao vojnike – družinu u crnim kombinezonima, s viljuškarima-istovarivačima, pod zapovedništvom kaplara umornog izgleda, koji je došao da dočeka šatl. Činilo se da niko nije naročito zadužen da dočeka novog meteorološkog oficira. U vetrovcima, Majls je slegnuo ramenima i prišao im.

Nekoliko ljudi u crnom, koji su ga posmatrali dok je skakao s rampe, domunđavalo se na barajarskom grčkom – manjinskom dijalektu zemaljskog porekla, iako iskvarenom tokom viševekovnog Doba izolacije. Majls, umoran od puta i svestan šta isuviše dobro poznati izrazi na njihovim licima znače, naprasno je odlučio da ne obrati pažnju na to što govore, već da se naprosto pretvara kako ne razume jezik. Ploz mu je ionako vrlo često govorio da priča grčki sa ogavnim naglaskom.

„Pazi ti ono. Je l' neko dete?“

„Znao sam da nam šalju bebaste oficire, ali ovo je baš nizak udarac.“

„Ej, nije ono klinac. Ono je nekakav pogani kepec. Babica se, vala, gadno zeznula. Vidi ga, mutant!“

S naporom, Majls nije skrenuo pogled ka izvoru primečanja. Sve sigurniji da ih niko ne razume, glasovi su se od šapata pojačali do običnog govora.

„A šta će taj u uniformi, a?“

„Možda nam je to nova maskota.“

Stari genetski strahovi bili su tako neraskidivo uvreženi, toliko su preovladavali čak i sada, da su te nasmrtni mogli prebiti ljudi koji tačno i ne znaju baš zašto te mrze, ali bi ih prosto ponelo uzbuđenje, uvećano grupnim mentalitetom. Majls je vrlo dobro znao da ga očevo čin oduvek štiti, ali ljude koji, s društvene strane gledano, imaju nešto manje sreće, umeju da snađu kojekakve grozote. Pre samo dve godine u Starom gradu Vorbar Sultane desilo se nešto jezivo: banda pijanaca je slomljenom vinskom bocom uškopila nekog jadnog bogalja. Smatralo se napretkom to što se zbog toga nadigao skandal, a nije sve primljeno zdravo za gotovo. Skorašnje decoubistvo u sopstvenom okrugu Vorkosigana pogodilo ga je kao prstom u oko. Jeste, čin i društveni položaj su od izvesne koristi.

Majls je nameravao da ih uveća što je više moguće pre nego što završi s ovim.

Majls malo razdrliji parku kako bu mu se oficirske oznake na okovratniku jasno videle. „Zdravo, kaplare. Imam naređenja da se javim poručniku Anu, meteorološkom oficiru baze. Gde mogu da ga nađem?“

Majls je sačekao časak da mu ovaj propisno salutira. Ovo je potrajalo; kaplar je još zijao naniže u njega. Konačno mu svanu da je Majls možda stvarno oficir.

Sa zakašnjenjem je salutirao. „Izvinite, ovaj, gospodine, šta ono rekoste?“

Majls je spokojno salutirao i sam, i ravnodušnim glasom ponovio svoje reči.

„Ovaj, poručnik An, jeste. Taj vam se obično krije – hoću reći, uglavnom je u svojoj kancelariji. U glavnoj upravnoj zgradi.“ Kaplar mahnu rukom prema montažnoj dvospratnici koja je štrčala uvis iza niza dopola zakopanih skladišta na ivici asfaltnog puta, možda kilometar odatle. „Najviša zgrada u bazi, ne možete da promašite.“

Takođe, primeti Majls, jasno uočljiva po gomili vezističke opreme koja viri iz krova. Odlično.

E sad, da li da preda prtljag jednom od ovih grubijana i moli se da će stići na konačno odredište, koje god ono bilo? Ili da ih prekine u poslu i zapleni transporter? Nakratko mu se ukazala slika samog sebe, nasadenog na pramcu tog čuda kao figura devojke na jedrenjaku, dok ga uz tandrkanje odvoze u susret sudbini, džumle s pola tone „dugih gaća, termo, dva tuceta po sanduku, stil br. 6774932“. Rešio je da uprti vojnički ranac na rame i pođe peške.

„Hvala, kaplare.“ Odmarširao je u pokazanom pravcu, isuviše svestan sopstvenog hramanja i proteza na nogama, skrivenih ispod nogavica – proteza koje su mu pomagale da

izdrži dodatnu težinu. Razdaljina se ispostavila veća nego što se činilo, ali pazio je da ne zastane ili ne posustane dok nije skrenuo iza prvog skladišta i nestao im s vidika.

Baza je delovala maltene napušteno. Naravno. Najveći deo stanovništva činili su pešadinci na obuci, koji su dolazili u dve ture svake zime. Sada je ovde samo stalna postava, a Majls bi se kladio da tokom ovog kratkog letnjeg predaha dobar deo njih uzima duga odsustva. Zadihan, Majls se zaustavi u upravnoj zgradi a da se nije ni s kim mimoišao.

Ako je verovati rukom ispisanom znaku, selotejpom zalepljenom preko video-pločice, uprava i izložene mape nalaze se dole. Majls je odlunjavao duž prvog i jedinog hodnika s desne strane u potrazi za nastanjenom kancelarijom – bilo kojom nastanjenom kancelarijom. Vrata su mahom bila pozatvarana, ali ne i zaključana, a svetla pogašena. U kancelariji sa oznakom „Računovodstvo“ nalazio se čovek u crnim vojničkim pantalonama, sa crvenim poručničkim oznakama na okovratniku, potpuno zadubljen u holovid, na kom su se videle dugačke kolone podataka. Psovao je za sebe.

„Meteorološka kancelarija. Gde je?“, doviknu Majls s vrata.

„Dvojka.“ Bez osvrtnja poručnik pokaza uvis, još se više zgrči, pa se vrati psovanju. Na vrhovima prstiju Majls se odšunja da ga ne bi dalje uznemiravao.

Konačno ih je pronašao na drugom spratu: zatvorena vrata označena izbledelim slovima. Zastao je ispred njih, spustio ranac, pa povrh njega složio vetrovku. Proverio je kako izgleda. Posle četrnaest sati putovanja – ne više onako upeglan kao na početku. Svejedno, uspeo je da zaštiti svakodnevnu zelenu uniformu i poluduboke cokule od mrlja hrane, blata i ostalih nemilih izraštaja. Spljoštio je kapu i precizno je zadenuo za opasač. Da bi dosegao ovaj trenutak, prevalio je pola planete, pola svog života. Za njim su ležale

---

tri godine obuke, sve do samog vrhunca spremnosti. A svejedno, godine provedene na Akademiji uvek su blago odisale pretvaranjem, u stilu „mi samo vežbamo“; sada se konačno našao licem u lice sa onim pravim – svojim prvim istinskim starešinom. Prvi utisak mogao bi biti ključan, naročito u njegovom slučaju. Udahnua je i pokucao.

Kroz vrata dopre hrapav, prigušen glas; reči se nisu mogle razabrati. Poziv? Majls ih otvori i uđe krupnim koracima.

Nazreo je kompjuterske interfejse i vid-ekrane kako svetlucaju duž jednog zida. Kad ga je toplota strefila u lice, zaneo se unazad. Unutra je vazduh bio temperature krvi. Izuzev vid-ekrana, prostorija je bila zatamnjena. Na pokret sa svoje leve strane, Majls se okrenuo i salutirao. „Zastavnik Majls Vorkosigan; po naređenju se javljam na dužnost, gospodine“, odsečno reče, diže pogled i ne vide nikoga.

Pokret je došao odozdo, niže. Na podu, leđima oslonjen o sto s komkonzolom, sedeo je neobrijan četrdesetogodišnjak, odeven samo u potkošulju i gaće. Nasmehio se naviše, ka Majlsu, digao flašu dopola punu ćilibarne tečnosti, i promumlao: „Živ bio, mališa. Volim te“, pa se lagano prevalio.

Majls je zurio u njega jedan dug, dug, zamišljen trenutak. Čovek zahrka.

Pošto je smanjio grejanje, skinuo tuniku i prebacio ćebe preko poručnika Ana (jer to je bio on), Majls je pola sata proveo u razmišljanju i podrobnom razgledanju svog novog carstva. Nije bilo sumnje da će mu za vođenje kancelarije trebati obuka. Pored satelitskih slika u direktnom prenosu, činilo se da podaci automatski pristižu iz desetak stanica za merenje mikroklimе, razmeštenih po ostrvu. Ako su priručnici ikad i postojali, sad ih nije bilo, čak ni u kompjuterima.

Posle časnog oklevanja i zgranutog proučavanja obličja koje se trzalo i hrkalo na podu, Majls je iskoristio priliku da pregleđa Anov radni sto i dosijee na komkonzoli.

Otkriće nekoliko suštinskih činjenica stavilo je ljudski cirkus pred Majlsovim očima u razumljiviju perspektivu. Poručnik An je, činilo se, služio već dvadeset godina i do penzije mu je ostalo nekoliko nedelja. Od prošlog unapređenja prošlo je veoma, veoma dugo. Još duže je prošlo od prethodnog premeštaja; kao jedini meteorološki oficir služio je na ostrvu Kiril već petnaest godina.

Jadničak je zaglavio u ovoj ledari kad sam ja bio šestogodišnjak, i otada je tu, izračuna Majls, i strese se u sebi. Teško je ustanoviti, ovako kasno, je li Anov problem s pićem uzrok ili posledica. Elem, ako se u toku narednog dana dovoljno otrezni da pokaže Majlsu kako da nastavi, tim bolje. Ako ne, Majls je smislio pet ili šest načina – što jadnih, što gadnih – da ga opasulji, želeo ovaj da se osvesti ili ne. Ako samo natera Ana da iznedri tehničku obuku, što se Majlsa tiče ovaj može slobodno da zapadne nazad u komu dok neko ne dođe da ga otkotrlja u transporter i odveze ga odavde.

Pošto je odlučio o Anovoj sudbini, Majls odenu tuniku, odloži prtljag iza stola, i pođe u istraživanje. Negde u komandnoj hijerarhiji mora da postoji jedno svesno, trezno ljudsko biće pri zdravoj pameti, biće koje zapravo radi svoj posao, jer inače ovo mesto ne bi moglo da opstaje, čak ni na ovom nivou. Ili možda njime upravljaju kaplari, ko će znati? U tom slučaju, pretpostavljao je Majls, sledeći zadatak mu mora biti da pronade i prisvoji najdelotvornijeg kaplara na raspolaganju.

U holu na donjem spratu Majlsu je prišlo jedno obličje, isprva ocrtano naspram svetlosti ulaznih vrata. Ušlo je preciznim trčećim korakom i pretvorilo se u visokog, mišićavog

---

čoveka u donjem delu trenerke, majici kratkih rukava i patikama. Očito je, kondicije radi, upravo pretrčao nekih pet kilometara, a da se zasladi, na kraju je možda ubacio koju stotinu sklekova. Železnosiva kosa, železno nemilosrdne oči; mogao je to biti narednik zadužen za obuku regruta koji je baš ustao na levu nogu. Ukopao se u mestu i zapiljio se naniže, u Majlsa, a zgranutost na licu se sabila u mrgođenje i stisnute usne.

Majls je stajao u blagom raskoraku; zabacio je glavu i s podjednakom žestinom se zapiljio naviše. Čovek kao da na Majlsovom okovratniku uopšte nije primećivao oznake čina. Majls, kome je bilo već dosta svega, obrecnu se: „Jesu li svi čuvari na odmoru ili neko zapravo vodi računa o ovom poganom zoološkom vrtu?“

Čoveku se zaiskriše oči kao da je železo naletelo na kremen; upalile su lampicu upozorenja u Majlsovom mozgu – jedan brbljivi časak prekasno. *Ej, čao, gospodine!*, povika razulareno blebetalo u pozadini Majlsovog uma, pa poskoči, nakloni se i zabaci ogrtač. *Ja sam ti najnoviji eksponat!* Majls nemilosrdno zauzda glas. Ni u jednoj crti izbrazdanog lica koje se nadnosilo nad njega nije bilo ni tračka humora.

Uz hladno širenje lepo izvajanih nozdrva, zapovednik baze prostreli Majlsa pogledom i zareža: „Ja vodim o njemu računa, zastavniče.“

Dok je Majls konačno pronašao put do svog novog stana, s dalekog, žamornog mora počela je da se navlači magla. Oficirska kasarna i okolina uronile su u sivu pomrčinu pod mraznom penom. Majls je zaključio da je to nekakav znak.

O bože, biće ovo duga zima.

Drugo poglavlje

Na svoje prilično iznenađenje, kada je sutra ujutru stigao u Anovu kancelariju u sat za koji je pretpostavljao da možda predstavlja početak smene, Majls je zatekao poručnika budnog, treznog i u uniformi. Ne da je izgledao baš dobro, strogo govoreći; podbulog lica, hroptavo dišući, sedeo je skupljen i škiljio u kompjuterski obojen meteorološki video. Holo je vrtoglavo zumirao i menjao ugao po naređenjima daljinskog upravljača, koji je ovaj stiskao jednim vlažnim, drhtavim dlanom.

„Dobro jutro, gospodine!“ Majls milostivo utiša glas i ne zalupi vrata za sobom.

„A?“ An diže pogled i mehanički uzvratil salutiranjem. „Koji si mi klinac sad pa ti... zastavniče?“

„Ja sam vam zamena, gospodine. Zar vam niko nije rekao da dolazim?“

„A, da!“ An se odmah ozari. „Odlično, uđi.“ Majls, koji je već bio unutra, umesto toga se kratko osmehnu. „Hteo sam

---

da te dočekam na pisti“, nastavi An. „Poranio si. Ali izgleda da si se fino snašao.“

„Gospodine, stigao sam juče.“

„A. Trebalo je da se javiš na dužnost.“

„I jesam, gospodine.“

„A.“ An zabrinuto zaškilji u Majlsa. „Je li?“

„Obećali ste da ćete me danas ujutru upoznati sa svim uređajima u kancelariji, gospodine“, ščepa Majls priliku da doda.

„A“, An trepnu. „Dobro.“ Zabrinuti izraz malo mu izblede. „Ovaj, hm...“ An protrlja lice i osvrnu se. Svoje mišljenje o Majlsovom izgledu iskazao je jednim jedinim letimičnim pogledom, krišom, i pošto je valjda zaključio da su juče obavili šta se ima obaviti od društvenih obaveza prilikom upoznavanja, bacio se pravo na opis opreme duž zida, sleva nadesno.

Zapravo, bukvalno na upoznavanje sa opremom, pošto su svi kompjuteri imali ženska imena. Izuzev sklonosti da o mašinama priča kao da su ljudska bića, An je naizgled sasvim smisljeno podrobno objašnjavao svoj posao; tek kad bi slučajno skrenuo s teme, odlutao bi nekud nasumično, a onda zapao u mamurnu tišinu. Umesnim pitanjima Majls bi ga blago naveo nazad na meteorologiju, i hvatao je beleške. Posle malo stihijskog vršljanja po prostoriji, An je konačno pronašao diskove sa uputstvima, svaki odozdo zalepljen za komad odgovarajuće opreme. Skuvao je svežu kafu u lončetu – zabranjenom pravilnikom – po imenu Žoržet, neprimetno smeštenom u ormarić u uglu, pa izveo Majlsa na krov zgrade da mu pokaže tamošnji centar za prikupljanje podataka.

An je mahom ravnodušno pokazivao kojekakve merače, sabirače i sakupljače uzoraka. Jutarnji napori kao da su mu samo pogoršavali glavobolju. Jako se oslanjao na nerđajuću ogradu oko automatizovane stanice i škiljio je ka dalekom obzorju. Majls je marljivo išao za njim dok je ovaj, kako

se činilo, zapadao u stanje duboke meditacije nad svakom glavnom tačkom kompasa. Ili je možda taj samoispitivački pogled naprosto značio da će uskoro povratiti.

Jutro je bilo vedro i svetlo, a i sunce je izašlo – izašlo je dva sata posle ponoći, podseti Majls samog sebe. Najkraće noći u godini na ovoj geografskoj širini tek što su prošle. Sa ovog retko visokog vidikovca, Majls je sa zanimanjem razgledao bazu Laskovski i ravan krajolik oko nje.

Ostrvo Kiril bilo je jajast grumen, sedamdesetak kilometara širok, sto šezdeset kilometara dug, i više od petsto kilometara udaljen od najbližeg kopna bilo koje sorte. Većinom bi se dalo opisati rečima *gromuljičavo i smeđe* – ovo se odnosilo i na bazu i na samo ostrvo. Najveći deo obližnjih zgrada, uključujući i Majlsovu oficirsku kasarnu, bio je ukopan, krovova prekrivenih zemljom. Ovde se niko nije potrudio oko teraformiranja radi zemljoradnje. Ostrvo, puno ožiljaka od upotrebe i zloupotrebe, zadržalo je prvobitnu barajarsku floru i faunu. Kasarne za zimsku obuku pešadije, sada puste i tihe, prekrivao je debeo sloj valovite zemlje. Brazde od vozila pune blatnjave vode poput lepeze su se širile do napuštenih streljana, terena s preprekama i izrovašenih prostora za vežbu s pravom municijom.

Nedaleko na jugu olovno more se dizalo i spuštalo, i gušilo sunčeve usrdne napore da se svetluca na vodi. Na dalekom severu jedna siva linija kod lanca mrtvih vulkanskih planina označavala je granicu tundre.

Majls je kratak oficirski kurs zimskih manevara završio u Crnim raselinama, planinskom području u dubinama drugog barajarskog kontinenta; gomila snega, to sigurno, i ubistven reljef, ali tamošnji vazduh je bio suv i svež, i ulivao je živost. Čak i danas, usred leta, morska vlaga kao da mu se ušunjavala pod široku vetrovku i glodala mu kosti na svakom

starom prelomu. Da bi se otarasio tog osećaja, Majls slegnu ramenima, ali nije vredelo.

An, još grleći ogradu, na ovaj pokret postrance pogleda u Majlsa. „Dobro. Kaži mi, ovaj, zastavniče, jesi li ti neki rod *onom* Vorkosiganu? Zapitao sam se pre neki dan, kad sam video ime na naređenjima.“

„To mi je otac“, reče Majls kratko.

„Bože blagi.“ An trepnu i uspravi se, pa, kao da mu je neprijatno, klonu u malopredašnju pozu i osloni se na laktove. „Bože blagi“, ponovi. Opčinjeno je grickao usnu, otupelih očiju privremeno blistavih od iskrene radoznalosti. „Kakav je stvarno?“

Kakvo nemoguće pitanje, pomisli Majls izmoždano. Admiral grof Aral Vorkosigan. Kolos barajarske istorije u poslednjih pola veka. Osvajač Komara, junak jezivog povlačenja sa Eskobara. Šesnaest godina lord namesnik Barajara tokom burnih maloletnih godina cara Gregora; nakon toga, carev odani prvi ministar već četiri godine. Čovek zaslužan za propast Vordarijanove uzurpacije, čovek koji je osmislio neobičnu pobedu u Trećem cetagandanskom ratu, nezbacivi jahač tigra zvanog barajarska bratoubilačka politika u poslednje dve decenije. *Onaj* Vorkosigan.

Gledao sam ga na molu u Vorkosiganu na Jezeru, kako se ushićeno smeje i preko vode dovikuje uputstva, onog prvog puta kad sam sâm izjedrio u barci, oborio je, pa je opet uspravio. Video sam ga kako plače dok mu nos nije procurio, mrtav pijan – gore nego ti juče, Ane – one noći kad smo čuli da su majora Duvajea pogubili zbog špijunaže. Video sam ga kako, cigla-crven u licu, besni toliko da smo se plašili da će ga strefiti srčka, kad su stigli izveštaji sa svim detaljima o glupostima koje su dovele do poslednjih Nemira za ravnodnevicu. Video sam ga kako zorom, u donjem vešu, tumara po Domu Vorkosigana,

zeva, i podgurkuje moju pospanu majku ne bi li mu pomogla da nađe dve iste čarape. Nije on nekakav, Ane. Ne možeš ga ni sa čime porediti. On je original.

„Stalo mu je do Barajara“, reče Majls naposletku, kad je tišina postala neprijatna. „On je... teško ga je dostići.“ *E, da, i jedino dete mu je izobličeni mutant. I to.*

„Ne čudi me.“ An izduva vazduh saosećajno, ili možda od mučnine.

U stanju je da istrpi Anovo saosećanje, odluči Majls. Činilo se da u njemu nema ni traga onom poganom snishodljivom sažaljenju, niti, što je zanimljivo, još uobičajenijem gađenju. *Zato što sam došao da ga zamenim, zaključi Majls. Mogao bih i dve glave imati, a on bi se svejedno oduševio što me vidi.*

„A je l' to sad radiš – ideš stopama svog matorog?“, reče An uravnoteženim glasom. I nešto sumnjičavije, osvrćući se oko sebe: „Ovde?“

„Ja sam Vor“, reče Majls nestrpljivo. „Služim. Ili, ako ništa, trudim se. Gde god me pošalju. Tako vam je to.“

An pometeno slegnu ramenima, da li zbog Majlsa ili zbog hirovitosti Službe, koja ga je poslala na ostrvo Kiril – Majls nije znao. „No.“ On se uz stenjanje odgurnu od ograde. „Danas ništa od vah-vah upozorenja.“

„Ništa od kakvih upozorenja?“

An zevnu i ukuca izvesne brojke – koje, koliko je Majls video, nije dobio niotkuda – u tablicu za izveštaje; bila je to prognoza današnjih vremenskih prilika iz sata u sat. „Vah-vah. Zar ti niko nije rekao šta je vah-vah?“

„Ne...“

„Trebalo je, pre svega ostalog. Pogani vah-vah je opasan.“

Majls je počinjao da se pita zavatlava li ga An. Lakrdijaško kinjenje novopridošlica umelo je da bude tako tanano da te

---

ni čin ne može zaštititi, otkrio je Majls. Iskrena mržnja, u vidu batina, bar nanosi samo telesni bol.

An se opet nagnu na ogradu i pokazao. „Vidiš sve one konopce, razapete između zgrada od vrata do vrata? Koriste se kad nas snađe vah-vah. Držiš se za njih da te ne oduva. Ako ti se omakne, pa ih ispustiš, nemoj da mlatiš rukama i pokušavaš da se zaustaviš. Video sam podosta ljudi kako tako lome ručne zglobove. Sklupčaj se i kotrljaj se.“

„Šta je, koji moj, vah-vah? Gospodine?“

„Jak vetar. Iznenadan. Viđao sam da iz potpune bonace pređe u sto šezdeset na sat, a temperatura padne s deset stepeni celzijusa iznad nule na dvadeset ispod, a sve to za sedam minuta. Može da traje između deset minuta i dva dana. Ovdje uvek duvaju sa severozapada – kad se steknu uslovi. Stanica malo dalje, na obali, upozori nas dvadesetak minuta unapred. Uključimo sirenu. To znači da nikad ne smeš da se zatekneš bez zimske opreme, ili na više od petnaest minuta od bunkera. Imaš bunkere na sve strane, tamo po vežbalištima za zelembaće.“ An mahnu rukom u tom pravcu. Činio se vrlo ozbiljan, čak usrdan. „Kad čuješ sirenu, kao blesav jurneš u zaklon. Tolicki kolicki si ti, ako te ikad oduva u more, nikad te nećemo naći.“

„Dobro“, reče Majls i u sebi reši da, čim stigne, ove navodne činjenice proveri u zapisima o vremenskim prilikama u bazi. Izvio je vrat i pogledao u Anovu tablicu za izveštaje. „Odakle ste dobili ta očitavanja koja ste upravo uneli?“

An se iznenađeno zagleda u tablicu za izveštaje. „Pa... to su ti tačne brojke.“

„Nisam sumnjao u njihovu tačnost“, kaza Majls strpljivo. „Hoću da znam otkud vam. Da to sutra ja uradim dok ste još ovde da me ispravite.“

Razdraženo i jalovo An odmahnu rukom. „Ih, sad...“

„Niste ih valjda tek tako izmislili?“ reče Majls sumnjičavo.

„Ne!“ reče An. „Nisam razmišljao o tome, ali... tako danas miriše, valjda.“ Duboko je udahnuo da mu pokaže.

Majls nabra nos i ogledno omirisa. Hladnoća, morska so, obalske gadosti, vlaga i buđ. Usijana strujna kola u pojedinim treptavim, nemirnim instrumentima pored njega. Srednja temperatura, pritisak vazduha i trenutna vlažnost, da se i ne pominje to isto osamnaest časova u budućnosti, nisu se mogli dokučiti iz olfaktornih podataka koji su se nametali *njegovim* nozdrvama. On uperi palac u skupinu meteoroloških sprava. „Je l' postoji ovde neki njuhometar koji postiže to isto što vi radite?“

An je izgledao iskreno zbunjen, kao da mu je iznenadna neprijatnost poremetila unutrašnje sisteme, ma šta oni bili. „Izvini, zastavniče Vorkosigane. Imamo uobičajena kompjuterska predviđanja, razume se, ali iskreno da ti kažem, ja ih ne koristim već godinama. Nisu dovoljno precizna.“

Majls se zapilji u Ana i dođe do strahotnog zaključka. An ne laže, ne šali se i ne izmišlja. Posredi je petnaestogodišnje iskustvo, koje je postalo podsvesno i sada izvodi ove tanane operacije. Istorijat iskustva kakvo Majls sa svoje strane nikako ne može da podražava. *Niti bih želeo*, priznade sebi.

Kasnije, uz sasvim istinoljubivo opravdanje da ide da se upozna sa sistemima, Majls je potajno u meteorološkoj arhivi baze proverio sve Anove zapanjujuće tvrdnje. An ga nije zafrkavao što se vah-vaha tiče. Što je još gore, nije se šalio ni kad su kompjuterska predviđanja u pitanju. Automatizovani sistemi davali su lokalna predviđanja tačna u 86% slučajeva, a kada se radi prognoza za čitavu narednu nedelju, to je spadalo na 73%. An i njegov čarobni nos pokazivali su tačnost od 96%, što je, nedelju dana unapred gledano, spadalo na

---

94%. *Kada An ode, ostrvo će iskusiti pad od 11–21% u tačnosti prognoze. Ljudi će primetiti.*

Meteorološki oficir u Logoru većitog leda očigledno je odgovorniji položaj nego što je Majls isprva shvatao. Ovde meteorologija ume da bude smrtonosna.

A ovaj me ostavlja samog na ostrvu, sa šest hiljada naoružanih ljudi, i kaže mi da onjušim i proverim hoće li biti vah-vahova?

Petog dana, kad je Majls taman zaključio da mu je prvi utisak bio isuviše neblagonaklon, An se vratio starim navikama. Majls je sat vremena čekao da se An i njegov nos pojave u meteorološkoj kancelariji i otpočnu s dužnostima za taj dan. Konačno je uzeo rutinska očitavanja iz nezadovoljavajućeg kompjuterskog sistema, svejedno ih uneo, i pošao u lov.

Napokon je uhvatio Ana nepomičnog u krevetu, u njegovom stanu u oficirskoj kasarni, kako ušljeman hrče; bazdeo je na ustajalu... voćnu rakiju? Majls se strese. Drmusanje, guranje i vika na uvo nisu ga probudili. Samo se zagnjurio dublje u posteljini i otrovna isparenja i zastenjao. Majls se sa žaljenjem odrekao maštarija o nasilju i pripremio se da nastavi sam. Ionako će uskoro morati da se osloni na sebe.

Ćopavo je odmarširao do garaže. Juče ga je An vodio na rasporedom predviđenu patrolu radi održavanja pet najbližih meteoroloških stanica s daljinskim sensorima. Za danas je planirano daljih šest. Po ostrvu Kiril rutinski se putovalo u terenskim vozilima zvanim šibalice, za koje se ispostavilo da su podjednako zabavne za vožnju kao antigrav-sanke. Šibalice su bile niska, uz zemlju priljubljena vozila oblika suze, u svim duginim bojama; razdirale su tundru, ali bilo je sigurno da ih vah-vah vetrovi ne mogu oduvati. Osoblju baze,

kako je objašnjeno Majlsu, bilo je zasvagda dosta skupljanja izgubljenih antigrav-sanki iz ledenog mora.

Kao i ostatak baze Laskovski, garaža je bila još jedan dopola zakopan bunker, samo veći. Majls je iz jazbine izvuкао kaplara, kako se zvaše, Olnija, koji je juče upisao u registar Anov i njegov odlazak. Tehničar koji mu je pomogao – iz podzemnog skladišta je izvezao šibalicu do ulaza – takođe je izgledao donekle poznato. Visok, u crnim vojničkim pantalonama, tamne kose – tako ste mogli opisati osamdeset posto ljudi u bazi; tek kad je progovorio, Majls je po приметnom naglasku shvatio ko je posredi. Bio je jedan od onih sa poluglasnim primedbama koje je Majls čuo na pisti. Majls nije dopustio sebi da pokaže ikakva osećanja.

Pre nego što je potpisao, Majls je pažljivo proverio spisak neophodne opreme za vozilo, kao što ga je An i naučio. Sve šibalice moraju uvek sa sobom nositi punu opremu za preživljavanje na hladnom. Kaplar Olni je s blagim prezirom posmatrao Majlsa kako pretura i nalazi sve. *Dobro, spor sam*, mislio je Majls razdraženo. *Nov sam i zelen. Ovo je jedini način da postanem manje nov i zelen. Korak po korak.* S naporom je suzbijao neprijatnost. Prethodno bolno iskustvo ga je naučio da je to najopasnije stanje svesti. *Usredsredi se na zadatak, ne na publiku, izem je ja. Publiku imaš oduvek. Verovatno uvek i hoćeš.*

Majls je preko trupa šibalice raširio foliju s mapom i pokazao kaplaru predviđeni raspored putovanja. Po Anovim rečima, uobičajena je bezbednosna procedura ukratko nekoga obavestiti. U znak da je čuo, Olni je nešto progundao s precizno naštelovanim izrazom dugoročne dosade, gotovo rukom opipljive, ali taman nedovoljne da bi Majls bio prinuđen da je primeti.

Tehničar u crnom, Patas, koji je gledao Majlsu preko nejednako visokih ramena, napući usne i progovori: „E, zastavniče, *gospodine*.“ I opet, naglasio je ovo taman toliko da posredi ne bude baš ironija, ali za dlaku. „Idete gore, do stanice devet?“

„Da?“

„Obavezno, ovaj, parkirajte šibalicu u zavetrinu, u ovo udubljenje ispod same stanice.“ Debelim prstom je dotakao foliju mape na plavo označenom području. „Videćete. Da vam šibalice sigurno opet upali.“

„Motori sa ovakvim pogonom koriste se u svemiru“, reče Majls. „Što ne bi upalila?“

Olniju se oči zacakliše, a onda iznenada postadoše sasvim bezizražajne. „Da, ali ako iznenada krene vah-vah – ne želite valjda da je oduva.“

Pre će oduvati mene nego nju. „Mislio sam da su šibalice dovoljno teške.“

„Dobro, ne bi je baš *oduvao*, ali dešavalo se da ih *prevrne*“, promrmlja Patas.

„A. Dobro, hvala.“

Kaplar Olni se zakašlja. Dok se Majls odvezio, Patas je veselo mahao.

Majlsova brada trznu se uvis; beše to njegov stari tik od uznemirenosti. Duboko je udahnuo i pustio nakostrešene dlačice da se slegnu, pa okrenuo šibalicu od baze i zaputio se preko terena. Nagazio je dok nije dostigao brzinu koja mu se više dopadala i jurio je kroz smeđe rastinje nalik na paprat. Na Carskoj akademiji je – koliko ono beše? godinu i po dana? dve? – iznova i iznova dokazivao svoje sposobnosti za sve živo svakom poganom čoveku kog susretne. Možda se u trećoj godini razmazio, ispao iz forme. Hoće li biti ovako kad god ga rasporede na novo mesto? Verovatno, razmišljao